

**ЕТНОДИЗАЙН: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
ВЕКТОР РОЗВИТКУ І НАЦІОНАЛЬНИЙ
КОНТЕКСТ**

**Полтава
2014**

Міністерство освіти і науки України Національна академія педагогічних наук
України Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.
Короленка
Інститут реклами Інститут керамології Інститут інноваційних технологій і змісту
освіти Полтавський обласний інститут післядипломної освіти імені М.В.
Остроградського Полтавський краєзнавчий музей

ЕТНОДИЗАЙН: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ І НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ

Збірник наукових праць

КНИГА ПЕРША

**Полтава
2014**

Рекомендовано до друку Вченою радою
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г.Короленка Протокол
№4 від 30.10.2014 р.

Рецензенти:

Євтух М.Б. - доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;

Зязюн І.А. - доктор філософських наук, професор, академік НАПН України;

Криволапое М.О. - доктор мистецтвознавства, професор, академік Національної академії мистецтв України;

Яковлев М.І. - доктор технічних наук, професор, академік Національної академії мистецтв України

Редакційна колегія:

Антонович Є.А. - заступник головного редактора, завідувач кафедри етнодизайну і дизайну реклами, ректор Інституту реклами, професор;

Даниленко В.Я. - ректор Харківської державної академії дизайну і мистецтв, професор, член-кореспондент Національної академії мистецтв України;

Кравченко Л.М. - доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка;

Левківський К.М. - заступник директора Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України, професор, академік;

Пошивайло О.М. - доктор історичних наук, директор Інституту керамології НАН України;

Степаненко М.І. - головний редактор, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доктор філологічних наук, професор;

Титаренко В.П. - доктор педагогічних наук, професор, декан факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка;

Чебикін А.В. - ректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, президент Національної академії мистецтв України, професор, академік;

Редакційна колегія з напрямів: Бутенко В.Г., Коберник О.М., Мадзігон В.М., Мельничук С.Г., Миропольська Н.Є., Ничкало Н.Г., Оршанський Л.В., Отич О.М., Падалка Г.М., Радкевич В.О., Сагач Г.М., Тархан Л.З., Тименко В.П., Шевнюк О.Л., Шевченко Г.П., Щолокова О.П. - доктори педагогічних наук, професори;

Боднар О.Я., Захарчук-Чугай Р.В., Кара-Васильєва Т.В., Кузнецова І.О., Лагутенко О.А., Муфтієва Н.М., Никорак О.І., Овсійчук В.А., Селівачов М.Р., Соколюк Л.Д., Тарасенко О.А., Урсу Н.О. - доктори мистецтвознавства, професори;

Буров О.Ю., Кардаш О.В., Корабельський В.І., Михайленко В.Є., Романенко Н.Г., Сазонов К.О., Славінська А.Л. - доктори технічних наук, професори;

Афанасьєв Ю.Л., Легенкий Ю.Г., Мізінал.Б., Ригова І.С., Сівєрс В.А., Федь А.М. - доктори філософських наук, професори

Етнодизайн: Європейський вектор розвитку і національний контекст. Кн. 1 : зб. наук. праць / редкол.: гол. ред. М. І. Степаненко, упоряд. і відп. ред. Є. А. Антонович, В. П. Титаренко та ін. - Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. - 544 с.

У збірнику опубліковано наукові статті, в яких розкрито теоретико-методологічні засади етнодизайну, окреслено європейський вектор розвитку і національний контекст.

Розраховано на науковців, докторантів, аспірантів, викладачів і студентів навчальних закладів системи освіти та культури різних рівнів акредитації.

ISBN 978-966-2538-36-6

© Степаненко М.І. Антонович Є.А.,
Титаренко В.П. та ін., 2014

Андрій Цина (Полтава, Україна)

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ЕРГОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ПРОЕКТУВАННЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ	344
<i>Тетяна Ніколасва, Тетяна Нікоіасва (Київ, Україна)</i>	
РОЛЬ АКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ У ЕТНОПРОСТОРІ	350
<i>Григорій Ваєянович (Львів, Україна)</i>	
САМОБУТНЯ УКРАЇНСЬКА МОВА - ДУХОВНА ОСНОВА БУТТЯ НАЦІЇ	354
<i>Наталія Флегонтова (Київ, Україна)</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАСОБАМИ РІДНОЇ МОВИ	366
<i>Анатолій Грицан (Лвано-Франківськ, Україна)</i>	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	368
<i>Тамара Гуменникова (Ізмаїл, Україна)</i>	
ТЕХНОЛОПЯ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ АРТПЕДАГОГІКИ	372
<i>Олена Світлична (Дніпропетровськ, Україна)</i>	
ЕТНІЧНА СКЛАДОВА В СУЧАСНОМУ ГРАФІЧНОМУ ДИЗАЙНІ (НА ПРИКЛАДІ РОБІТ СТУДЕНТІВ ДНУ ІМ. О.ГОНЧАРА)	378
<i>Галина Бучківська (Хмельницький, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕТНОДИЗАЙНУ В ПРОЕКТУВАННІ СЕРЕДОВИЩА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	386
<i>Віктор Корсунський (Дніпропетровськ, Україна)</i>	
МЕТОД ПРОСТОРОВО-ГРАФІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ ОСНОВАМ ФОРМОТВОРЕННЯ	391
<i>Леонід Бабенко (Кіровоград, Україна)</i>	
ОСНОВИ ЗОРОВОГО СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗОБРАЖЕННЯ ПРОСТОРУ НА ПЛОЩИНІ	395
<i>Микола Пічкур (Умань, Україна)</i>	
РОЛЬ ЕТНІЧНОГО КОМПОНЕНТУ В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ДИЗАЙНЕРА	404
<i>Алла Руденченко (Київ, Україна)</i>	
МЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СВОЄРІДНОСТІ В ДИЗАЙНІ	409
<i>Володимир Томашевський (Луганськ, Україна)</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	413
<i>Володимир Щербина, Дар 'я Щеобина (Київ, Україна)</i>	
КОМПОЗИЦІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА У ХУДОЖНІЙ ОСВІТІ	419
<i>Микола Резніченко (Одеса, Україна)</i>	
ВИТОКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ В УКРАЇНІ	423

суспільства. В освітньому контексті упровадження етнічного компоненту до змісту професійної підготовки майбутнього дизайнера має охоплювати щонайширший спектр професійно-орієнтованих дисциплін, тобто мати інтегративний характер. Потрібно дедалі більше культивувати національний підхід у дизайні. При цьому не можна обмежуватися вивченням лише власних етнічних мистецьких традицій. Корисно також зіставляти українські національні особливості художніх творів з їхніми відмінними рисами в системах художньої культури інших країн світу.

До подальших напрямів дослідження цієї проблеми відносно розроблення теоретико-методологічних основ формування проектної етнокультури майбутнього дизайнера для розширення меж його творчості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азизян И. А. Теория композиции как поэтика архитектуры / И. А. Азизян, И. А. Добрицька, Г. С. Лебедева. - М.: Прогресс-Традиция, 2002. - 568 с.
2. Макаренко М. Передмова од редактора // Павлуцький Г. Історія українського орнаменту. - К.: Видавництво ВУАН, 1927. - С. 5.
3. Меднік Г. С. Українська і зарубіжна культура XX століття: навчальний посібник/Г. С. Меднік. - К.: Знання, 2002. - 214 с.
4. Нікішенко Ю. І. Орнамент у системі народного мистецтва та етнічної культури (окремі аспекти проблематики походження) / Ю. І. Нікішенко // Магістеріум. Культурологія / Національний університет «Києво-Могилянська академія». - К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. - С. 67-73.
5. Прищенко С. В. Національний стиль і псевдонаціоналізація у рекламі: соціокультурний аспект [Електронний ресурс] / С. В. Прищенко. -Режим доступу: <http://конференция.com.ua/радезМе4929>.
6. Серое Н. В. Цвет культуры: психология, культурология, физиология / Н. В. Серое. - СПб.: Речь, 2004. - 672 с.

*Алла Руденченко
(Київ, Україна)*

МЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СВОЄРІДНОСТІ В ДИЗАЙНІ

У статті теоретично обґрунтовано актуальні проблеми національної своєрідності в дизайні, які стають важливою формотворчою силою сучасної культури, ведуть до значних змін у складі і до взаємозв'язку етнічних характеристик предметного середовища.

Ключеві слова: дизайн, мистецтво, предметне середовище, архетип.

В данной статье теоретически обосновано актуальные проблемы национальной особенности в дизайне, которые становятся важной формообразовательной силой современной культуры, ведут до значительных перемен в составе предметной среды.

Ключевые слова: дизайн, искусство, предметная среда, обучение, архетип.

This article shows the actual problems of etno design as one of the kinds of creative art and design, which is based on the artistic roots of folk art and modern design, has great training and educational opportunities.

Keywords: etno design, decorative arts, design, education and training.

Глобалізаційні процеси притаманні сучасному суспільству вимагають глибокого соціокультурного осмислення проблеми національної відродження й прояву рис національної культури в мистецтві й дизайні.

Ідеї й методи дизайну стають важливою формотворчою силою сучасної культури ведуть до значних змін у складі та взаємозв'язку етнічних характеристик предметне", середовища. В останні роки неодноразово відзначалося, що *дизайн* і «нова архітектура привели до уніфікації художнього вигляду предметно-просторового середовища. Однак розумінні причин появи одноманітності та шаблонності й тим більше в пошуках шляхів їхнього подолання немає єдиної думки.

Дослідники культури останнім часом все частіше звертаються до виявлення розходжень у поданнях різних народів про ті самі явища, знаходячи в них проблеми протидії процесам уніфікації культури.

Існування національних особливостей характеру людини і його світосприймання відомо давно, але їхній вплив на предметне оточення сучасних людей практично розглядається.

Дослідження національного менталітету присвятили свої праці філософ (В. Абушенко, Г. Гачев, П. Рікер, Ю. Хабермас, Д. Чижевський, Д. Юм, П. Юркевич з ін.), історики (М. Грушевський, І. Огієнко, М. Попович), письменники, етнографи г. фольклористи (О. Воропай, Р. Герасимчук, В. Гнатюк, В. Милорадович, С. Килимнич-М. Костомаров, Т. Рильський), мовознавці (С. Тарасов, С. Термінасова, Н. Уфимцева і педагоги (Г. Ващенко, Ю. Кузьменкова, Г. Філіпчук та ін.).

Перші ідеї в області психології народів були сформульовані Гіппократом у йог. трактаті «Про повітря, води, місцевості». Автор трактував, що відмінності між народами враховуючи й різницю «народного духу», обумовлені місцезнаходженням країни, кліматом і іншими природними факторами.

І.Кант у своїх роботах виходив з передумови, що можливості свідомості визначаються, насамперед, особливостями характерного для всіх людей сприйняття зовнішнього світу, а не зовнішнім світом як таким. Народ, на його думку, - це об'єднана : однієї місцевості велика кількість людей, що становить єдине ціле. Його характер особливості формуються під тиском зовнішніх природних, ландшафтних і кліматичних факторів. Саме він передається в спадщину нащадкам як «дух народу» [2, с.92].

Індивідуальні відмінності націй і народів залежать, на думку Д. Чижевського, в.: клімату, звичаїв, рівня культури, «тілесних» та «душевних» здібностей -* представників: «Не на всякій землі родиться все. Удосконалення кожної людини, зокрема та усіх людей разом виявляється в їх різноманітності. А ця різноманітність залежить від вільного розвитку людини, родини, стану, держави. Безмежна різноманітність в природі і в людському роді витворює безмежну різноманітність джерел життя, посади, стремління, із яких повстає удосконалення і гармонія» [5, с.230].

Ментальність сягає до неусвідомлених глибин психіки. У цьому змісті воно: далеко не завжди артикулюється її носіями. «Захоплюючи несвідоме, ментальні виражає життєві й практичні пріоритети людей, стійкі образи світу, емоційні переваги властиві даному співтовариству й культурній традиції» [5, с.234].

В основі колективного несвідомого лежать стійкі первісні схеми, назва Е.К.Юнгом архетипами. У своїй сутності ментальність саме і являє собою історичні: перероблені архетипні образи, через призму яких відбувається сприйняття основних аспектів реальності: простору, часу, історії й т.д.

Архетипи задають послідовність образів, що спливають у свідомості при пробудженні творчої активності, тому духовне життя несе на собі архетипний відбиток? Дії, вчинки, прояви почуттів, порушені архетипом, бувають набагато більше сильними чим спонукання, які асоціюються в психіці людини простими впливами навколишнього середовища.

Архетип - первинний образ фантазії, форма без змісту, що актуалізують зовнішні обставини. Архетип формує погляди, але не містить їх.

Теорія К.Г.Юнга має велике значення для розуміння механізмів сприйняття предметного світу. К.Г.Юнг пояснює, що почуття гармонії виникає несвідомо .

випадку, якщо якості й властивості речі відповідають тим або іншим архетипам. Відповідність архетипам виникає подвійно. З одного боку, до нього може привести взаємодія форм, в основному найбільш простих, наприклад, квадрата, кола або трикутника, пов'язаних з первинними способами освоєння світу людиною. З іншого боку, це буде спосіб організації матерії, який схоплює підсвідомо людина [6, с.72].

Людина має здатність милуватися, розглядати явища навколишнього світу з естетичного боку. За допомогою твору мистецтва й виробу дизайну передаються структурні відносини нашого світу, емоційна оцінка яких закладена в глибинній психіці людини. Часто це називають почуттям краси й гармонії. Виразність твору, експресія проявляються завдяки вмінню дизайнера, художника через композицію, колорит, формальні прийоми, художні засоби, викликати певні емоції, почуття.

Здатність психіки людини оперувати образами в інформаційному полі є найбільш архайчною стороною свідомості.

Міжособистісна комунікація може здійснюватися у двох формах: інтелектуальній й почуттєвій. У другому випадку їй властиві такі ознаки, як лояльність, емоційність, миттєвість і суб'єктивність сприйняття враження. Дизайн саме й виявляє зразок такого типу комунікації, будучи духовним актом і способом продукування й передачі багатозначних культурних проявів і цінностей (так само, як і мистецтво).

Мистецтво є не тільки генератором нової інформації під впливом занурення його надбань у нове культурне середовище, але й виступає генератором сигналів особливого типу, оскільки мова мистецтва моделює більш загальні, більш універсальні аспекти сприйняття світу, чим вербальне повідомлення. Дизайн теж формує свою мову - це мова пропорцій, оптичних ефектів, відношення кольорів, масштабів, об'єму, світла й тіней, тобто мова візуальних образів. Це робить формальні сторони мистецтва й дизайну змістовними. У ході розвитку й модифікації культури можуть бути відкинута застарілі образи, але не стиль: в історії мистецтва неодноразово відроджувалися стилі минулого, сприймані як новаторські.

Роль, схожу з канонічним мистецтвом, виконують архетипні образи, закладені в здобутках дизайну, при сприйнятті яких несвідомо виникає почуття гармонії. Наприклад, прості форми куб або хрест як би падають на підготовлену архетипну основу. Внутрішнє і зовнішнє врівноважуються, створюючи естетичні сприйняття. Люди, виховані в традиціях певної національної культури, освоюють простір відповідно до прийнятого саме їхньої культурою «моделіями». Залежно від специфіки своєї культури, вони по-різному ставляться до організації простору, до його розмірів і форми, до розміщення в ньому предметів, відповідно будується їхнє відношення до встаткування інтер'єра, до об'ємно-просторової композиції окремих споруджень, до організації міського простору в цілому.

Інформація про тісний зв'язок людини з місцем її народження, із природно-кліматичними умовами, з рослинним і тваринним світом супроводжує людей з незапам'ятних часів. Вони пронизують весь світогляд людини. Г.Сковорода розглядав формування ціннісних орієнтацій крізь призму пізнання власного народу і себе в ньому. На думку філософа, між людиною та рідним краєм існує своєрідна гармонія («сродність») [4, с.291].

Кожна місцевість відрізняється своєю неповторною колірною палітрою, гармонією природних відношень, в атмосфері яких відбувається художнє пізнання світу.

Усвідомлення глибинних зв'язків ландшафтно-просторового оточення й регіональної колористичної культури стає ефектним засобом для розробки проектних концепцій.

При цьому природа дає для предметної творчості природні матеріали, у тому числі й барвники, і дерево, і глину гончарній ремесел багатьох регіонів світу та інше.

Саме основне в процесі пізнання іншого народу - зрозуміти логіку мислення, менталітет, що і визначає картину світу.

Таким чином, буття будь-якого народу містить у собі й особливий світ природи: (матерію, речовину), побут, мову й історію (культуру), етнос і характер (психіку). У кожного народу складається свій національний образ світу. Зрозуміти основну ідею, покликання

кожної національної цілісності - справа не проста, але важлива. Особливі гостро завдання національного розуміння встало в ХХІ столітті. З одного боку, народи світу максимально зближуються по способу життя, побуту, виробництву, культурі, а з іншого: боку - загострюється національна чутливість.

У наш час іде єдиний діалектичний процес асиміляції народів і національній культурі. Тому завдання пізнання національних особливостей важлива й для: взаєморозуміння народів при контактах, і для самопізнання народу, і для пізнаний людини взагалі.

Бути творцем свого світу за всіх часів дозволяла людині духовна енергія, сублимована в колективних образах і символах культури. Втрачаючи розуміння архетипних корінь ідей, ми робимо її мертвою ідеологією, забуваючи про саму можливість вільної, духовної творчості. Архетипне сприйняття світу робить людину. Творцем. Формальна логіка відводить йому роль винтика в незбагненному механізмі.

Природні символи виникають із підсвідомого змісту психіки і являють собою незліченні варіації основних архетипних образів. У багатьох випадках можна простежити їхній розвиток аж до пракорнів, тобто ідей і образів, що зустрічаються в найдавніших джерелах. З іншого боку, символи можуть бути привнесені культурою для вираженні «вічних істин». Пройшовши через безліч перетворень, вони стають колективний, образами, прийнятими цивілізацією. Ці символи, ставши частиною загальнолюдове культури, зберігають, проте, значний заряд своєї первісної тремтливості. Коли і? придушують або не приймають, їхня специфічна енергія зникає в підсвідомості, що вед; до непередбачених наслідків.

Сучасна людина не розуміє, наскільки «раціоналізм» знищив її здатність мй сприйняття символів. Її моральні й духовні традиції виявилися перервані, розплатою за їв стали загальна дезорієнтація й розпад, що представляють реальну загрозу світу [6. с.92].

Архетипи впливають на наші відчуття, насамперед, через нерозривно зв'язані мй собою образ і емоції. Якщо один із цих елементів відсутній, виходить, немає й архетип Один тільки образ сам по собі - це лише слово-зображення, мало що значуще. Будучи г заряджений емоціями, образ здобуває психічну енергію, динамізм, значимість [6, с.92].

Архетип переломлює себе не тільки в повсякденному поведженні людей і у творчих, ідеях геніїв, але й у національному характері країн, кожна з яких виявляє цілісний епос? життя й мислення.

У кожній культурі переважають свої архетипні символи, якими багато в чом, викликаються особливості світогляду, характеру, художньої творчості й історичної долі нації.

Етнокультурні архетипи культуролога визначають як «константи національне: духовності, що виражають і закріплюють основні властивості етносу як культурно: цінності».

Для різних етносів актуальні, відповідно, різні архетипні символи. Наприклад, для фіна - риба, рибалка, олень, качка, мисливець, старий; для скандинава - вовк, ведмідь, ворон, море, орел, дракон; для японця - вишня, гора, море; для кельта - древо, чаша, корова, кіт і т.п. Етнічна актуалізація архетипу проявляється в диференціальному зміст: образа. Наприклад, ворон в епоху вікінгів розвівається на прапорах вождів - священний птах Одина донесе у Вальхаллу душі загиблих, розповідь все батькові про діяння воїнів; слов'янські ж казках ворон літає в світ мертвих за чарівною водою саме для того, щоб повернути героя до життя; а в кельтів ворон - символ нещастя. Так само білий колір \ європейців є символом святковості - вбрання наречених, в африканців навпаки - символом жалоби. Як бачимо, медіативна функція ворона та кольору актуалізується по-різному в різних регіонах.

«Із часом і народи, і національні характері міняються, як з віком - люди, при цьому зберігаючи незмінним своє ядро» [1, с.42]. На наш погляд, цим «незмінним ядром» у національному характері є глибинні шари психіки, характерні для даного етносу архетипи, що є константною основою національного характеру.

Про національні моделі дизайну говорить і президент «Академії Домус», лідер італійського Нового дизайну Андреа Браніні: «Сьогодні існує безліч різних національних версій дизайну. Існує італійський дизайн, німецький дизайн, англійський дизайн, скандинавський дизайн, французький дизайн, японський дизайн, канадський дизайн, американський дизайн і латиноамериканський дизайн. Національна ідентичність існувала завжди, однак сьогодні ясніше видно деякі локальні особливості, детерміновані традиціями і відображаючі специфічну інтерпретацію різних країн.

Жодна національна модель не може бути експортована, оскільки немає абсолютної досконалості, іррелевантним стосовно конкретного контексту.

Тому необхідно виявляти й зіставляти розходження між національними моделями, намагаючись ідентифікувати в кожній сильні й слабкі сторони з погляду її власного внутрішнього устрою» [1, с.42]. Однак не тільки національні риси, але все багатство соціокультурного життя впливає на формування конкретної школи дизайну.

Виходячи з вищесказаного, ми можемо сформулювати поняття національно-культурної моделі дизайну. Національно-культурна модель дизайну - це предметне втілення локальних особливостей, національних переваг і характерів у предметах дизайнерської творчості. Розходження цих предметних втілень закладені в матеріалах, специфіці формоутворення й колористичному рішенні, у відношенні до природи й людини, а також ролі високих технологій у дизайні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бранци А. Італійський парадокс/ А.Бранци// (Переклад Г.Курьеровой). Мир дизайну. 1999. №3. - С. 42.
2. Кант И. Собр. соч. В 6 т. Т. 5./И.Кант. - М.: Просвящение, 1966. - С. 325.
3. Пташнік Н.М. Інноваційні підходи до формування ціннісних орієнтацій молодших школярів у процесі позакласної народознавчої роботи. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: 36. наук. пр. - Випуск 14 редтип.: І.А.Зязюн (голова) та ін. - Київ: Вінниця: ООО «Планер», 2006. - С. 131 - 136.
4. Сковорода Г.С. Повне зібрання творів/ Г.С. Сковорода, - К: Наукова думка, 1973. - 530 с.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні ІД. Чижевський. -К: Вид-во «Орія» при УКСП «Кобза», 1992. - 230 с.
6. Юнг К.Г., Людина і його символи/ К.Г. Юнг. - М.: Медковс.Б.. «Срібні нитки», 2008. - С. 92-93.

УДК 37.015.31:008

*Володимир Томашевський
(Луганськ, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Формування естетичної культури майбутніх дизайнерів в системі VІнтерсіметсКо'ї освіти в Україні. У статті розглянуто поняття «естетична культура майбутніх дизайнерів» та ряд факторів, що впливають на її формування в системі університетської освіти.

Ключові слова: естетична культура, естетична культура майбутніх дизайнерів.

Формирование эстетической культуры будущих дизайнеров в системе университетского образования в Украине. В статье рассмотрено понятие эстетическая культура будущих дизайнеров», а также ряд факторов, которые